

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hírlap.

A Kézdivásárhely városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtöken és vasárnap.
Előfizetési árak: egész évre 5 ft, félévre 2 ft 50 kr, negyedévre 1 ft 20 kr. — Egyen szam ára 5 kr. Községek, tanítók, iparosok, és egyesületek, melyeknekai egyenként előfizetnek 4 ftért kap-
1 JEN A HÍRLAP.

Felolós szerkesztő: Dobay János.

Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelyt) intézendők.

Kiadó hivatal: K.-Vásárhelyt az ifj. Jancsó Mózes könyvny-
dájában, hová hirdetések s előfizetési pénzek küldendők.

Mezőgazdaság és kereskedelem.

II.

A magyar mezőgazdaság nivójának emelésére tehát korántsem azok javasolják a helyes utat, a ki-
ket agráriusoknak neveznek. Az angol mezőgazdaság sem a gabonatorvényeknek köszöni bámulatos emel-
kedését és mai színvonalát, hanem éppen eltérle-
sőknek. Tövedés, továbbá ha a valaki azt hiszi, hogy
vámorompokkal körülveve boldogabb lesz az ország,
mert regóta ismeretes, hogy a vámok nem tesz-
nek egyebet, mint a vámmal védett javak fogyasztóit
megadóztatják a vámmal védett javak termelői
érdekében. A mezőgazdasági termelés pedig éppen
a nélkülözhetetlen tápszereket nyújtja s így a mező-
gazdasági vámok voltaképpen egyből hatással
nincsenek, mint adóztatják az egész országot egy
osztály javára.

Az orvosságot egészen másutt kell keresnünk,
éppen az ellenkező irányban. Nemhogy véte ne a
kormány a mezőgazdaság érdekei ellen, ha a keres-
kedelem számára előkészíti a talajt, hogy minél erő-
sebb gyökeret verhessen, sőt éppen ez az az út, amely
a gazdasági élet, mint minden társadalmi produk-
tum organikusa mivoltánál fogva egyedül lehet meg-
nyugtató, hogy a magyar mezőgazdaság sok tapo-
gatkozás után végre meg fogja találni fejlődésének
helyes irányát.

Nagyon régi igazság az, hogy nem minden föld
terem meg mindenféle növényt. S ennek semmibe-
vevése gyakorta gazdasági bajoknak kútfeje. A hiba
azonban nem mindig a gazdában van, hanem a kon-
junkturákban. A helyes gazdálkodás, amely alakjában
a mezőgazdasági termelés, mint az ipari termelés
egy néme jelentkezik, az volna, ha a gazdának nem
azt kellene zsinórmértékül vennie, hogy mire van
szüksége neki és családjának, hanem — amint az
iparos sem azt csinál, a mit maga akar használni
— hogy mire alkalmas földje leginkább. Csak hogy
Magyarországon éppen az ellenkezőt látjuk. Minden
napszamos, vagy falusi mesterember, ha egy pár négy-
szögöl földre szert tud tenni, korántsem azon töri
fejét, hogy mi teremne meg a földjében legjobban,
hanem beveti azzal, amire neki legelőször szük-
sége van: búzával, vagy rozszzsal. Akad azután

nem egy olyan is, aki évről-évről ugyanezt teszi,
míg nem a talaj az egyoldalú kihasználás követke-
ztében és trágyázás hiányában — mert lábas jószág
nincs — annyira kimerül, hogy a magot alig adja
vissza. Igaz, hogyha mást termelne, a mire földje
alkalmasabb, teremne annyi, hogy annak árán két-
szeresen megvásárolhatná, a mit így a földből ki-
zsarolt, ám a helyes gazdálkodásnak mulhatatlan
előfeltétele a piac, a forgalom kétségtelen biz-
tossága.

Egy oly agrikultur országban, mint hazánk,
az iparos nyugodtan viheti munkáját a piacra, mert
egyenesen a fogyasztóval jut érintkezésbe. A mező-
gazda ellenben alig ad direkt a fogyasztónak, s
hiába jutalmazza a természet sokszorosan fáradságát,
ha nincs, akinek termését eladja. S ha földje buza-
termelésre nem való és azt nem is vetett, kénytelen
termését úgy adni el, a hogy éppen veszik, mert
különbön nincs kenyere. Csak ott kezdődik a föld
iparszerű művelése, ahol a gazdának nem kell attól
félnie, vajjon kap-e termésére vevőt, hanem egészen
nyugodtan vetheti be földjét azzal, ami abban leg-
jobbán megterem. Ha nem kell aggódnia, hogy a
nyakán vész fáradságának gyümölcse, avagy nevet-
séges áron kell elpocsékolnia, akkor majd lesz ked-
ve és bátorsága a talajjavító gazdálkodásba kezdeni
s tőkéjét földbirtokába fektetni be.

Ennek azonban mulhatatlan előfeltétele a vi-
rágzó, kiterjedt, az egész országban szétágazó keres-
kedelem. Ez nyújt biztosítékot arra, hogy a gazda
munkálkodásának termékeit minden fennakadás nél-
kül, tisztességes áron értékesítheti, ez teszi a mező-
gazdaságot intenzívvé. Minden más követelmény,
mit már annyiszor hangoztattak, képossá toheti a
gazdát arra, hogy a kedvező konjunkturákat fel is
tudja használni. Ezekre nézve azonban nagyjából
véve nincs is eltérés. Amire nézve a vélemények szer-
teigaznak, amit éppen azért szükségesnek tartok
hangsúlyozni, az, hogy a kedvező konjunkturák meg-
teremtéséhez első lépés a forgalom könnyítése, biz-
tosítása, a kereskedelmi viszonyok szilárdsága, meg-
bizhatósága. Ezek az alapokon emelkedhetik a ma-
gyar mezőgazdaság is oda, hogy a kis gazda sem
lesz kénytelen azt termelni, a mit ő szeret, hanem
termelhet azt, a mit földje szeret.

Politikai hírek.

A képselőház bizottságaiból. A képviselőház
zárszámadási bizottsága Fest Lajos elnöklése mellett
tartott mai ülésén tárgyalta az állami számviteltől
szóló törvényjavaslatot, melyet Benke Gyula előadó
ismertetett. A bizottság általánosságban s részletei-
ben a 34. §-ig elfogadta a javaslatot, melynek tár-
gyalását holnap folytatják.

Az összeférhetlenségi bizotttág május 3-án
kezdte meg üléseit. A megállapított rend szerint május
3-án délután 5 órakor Hieronymi Károly és Enyedy
Lukács, — 5-én d. u. 5 órakor Tisza István gróf és
Rosenberg Gyula, — 7-én d. u. 5 órakor Tolnay
Lajos, Benke Gyula, Sámuel Lázár és Neumann
Ármin, — 12-én délután 5 órakor Sulyovszky Dezső,
— 14-én délután 5 órakor pedig Polyák Béla beje-
lentett összeférhetlensége fog a bizottság tárgyalása
elő kerülni.

Békekilátások.

A figyelem, melylyel az egész politikus Európa
a görögországi harcztéren folyó eseményeket kíséri,
a leghatósabb módon I. Ferencz József királyunk
pétervári utazására terelődik és a török fegyverek-
nek Larissza előtt aratott fényes sikerei után ez az
utazás a jelen század legfényesebb békényilvánítá-
saihoz emelkedik fel. És tényleg egész Európa köz-
véleményében utat tör az a meggyőződés, hogy
a törököknek görögországi diadalmas előrenyomulása
után a békekilátások semmi esetben sem alakulhat-
nának oly valószínűen és meggyőződésteljesen, ha
Ferencz József császár és király, kinek kiváló bé-
keszeretete minden legesekélyebb kételyen felül-
emelkedik, épen a bizonytalan keleti fejlemények ez
idejében nagy és fényes kísérettel, nagyszerű és ra-
gyogó fogadtatásra, Pétervárra nem utazott volna.

Európában első sorban Oroszország és Ausz-
tria-Magyarország van érdekelve kiváló módon a ke-
leti alakulatokban. Igaz, Angolország és Oroszország
versenygése is igen gyakran előtérbe nyomult, de itt
oly ellentétek képződtek, melyeket ki nem egyenlit-
hetőknek tartanak. Oroszország és Ausztria-Magyar-
ország érdekei nem minden esetben ellentétes ter-
mészetűek és minden irányban párhuzamosan meg-
oldhatók. A két érdekelt államra és egész Európára

TÁRGZA.

Pletykavári bál.

— Levél Ellához. —

Irta: Miczi.

Képzelem, hogy haragszol, de egy óriási ka-
tzenjammer, a melyet még egy hét előtt szereztam
és nem tudom kiheverni, képtelenné tett a levél-
írásra. De, nehogy valami kölyök jammerre gon-
dolj, bálja válogatja azt.

Még most is mámoros vagyok, Ella.

Nem lennél leány, Ella (tudom magamról), ha
a kíváncsiság nem bántana, — nem is gyötörlek
sokáig — leírom azt az én első szereplésemet —
azaz legalább megközelítőleg, — mert a valóságot
előd varázsolni, ahhoz Jókai tollára lenne szükség-
em, a mit pedig a legkedvesebb főrendi nem ad
kölcson.

Tehát mult szombaton volt a nagy nap, egész
nap nem csináltam egyebet, csak a ruhámat próbál-
gattam, a mi fölséges mulatság lett volna, ha Lina

nem huzza oly keservesen össze a füzőmet. (Óh,
jővel már reform ruha!)

Ruhám, édesem valódi remeke volt a szabó-
művészetnek. Rózsaszínű gazé, telehintve színes
vadvirággal, óh oly fölségesen néztem ki, hogy La-
czi bátyám — ő nagy kritikus, tudod — azt mon-
ta, hogy rögtön belém szeretne, ha testvére nem
lennék, de így — mégis csak meggondolta magát,
— és titokban Linának mondott szépeket.

Fölvirradt végre a dicső nap hajnala, mint
Csiky Gergely Mukányija mondaná. Hosszu-hosszu
nap volt, de elmúlt s mikor ábrándjaim tündéror-
szágába jutottam, először is az öltözöbe vezettek.

Öltöző, milyen furesz elnevezése a spanyolfal-
nak! Vagy minden bálí öltöző ilyen? Ott aztán az
utolsó esetvonásokat végezték, hóbó, nem az ar-
czon, hanem a ruháinkon, meg a frizuránkon. Va-
lósággal szivdobogás fogott el, ha az udvarias ren-
dező nem vezet karon, elszédülök.

A gyalázatos fiu hamar készen is volt a ma-
ga véleményével.

— Fiuk, bakfist vezetem! Megéreztem a re-
megéséből. Tánczoltassátok jól meg. Teszi a gy-
rek. (Szemtelen, szisztegem!) Nem is sokáig ültem.
Gondolhatod, milyen áspisszemekkel néztek rám a
lányok s én Czézárilag feleltem szememnek büszke

villogásával: veni, vidi, vici! . . . Mig amazok hol-
mi gölyákkal libogtek, én meghódítottam Szere-
lemfyt, ezt a „ruét.” Hogy mi ez nem tudom, én
egy menyecskefőlt hallottam. Azt bízem magyarul
romot jelent. Voltak szép leányok, menyecskek Bal-
zac érdekes korának végső negyedévében, az egész
asszony egy antik szoborra emlékeztet, az illusiót
csak a modern konty rontotta meg, valósággal min-
tául szolgálhatott volna Jókai kristályba jégeze-
dett menyasszonyához, de tudta is, hogy szép és
imponál, mert egy árva pillanatára sem méltatott,
midőn későóra járultam exotikus sátor alá, a hol
ő, mint Lady patroness trónolt. Volt ott egy kö-
kett asszony is, erről csak gyűlölettel beszélhetek,
mert . . . mert . . . elhódította a . . . ruemat.

Végül, édes, a legfölségesebb volt az éjjeli ze-
ne. Mert azt is kaptam. Nem tudom én azt leírni,
mikor a cigány a fülembé muzsikálta: „Csak egy
kis lány van a világon.” Lehetetlen volt meg nem
értenem, hogy az az egyedüli kis lány — — én
vagyok! Egy milleniumos szeriest a rózsás ajakad-
ra lehelt rád Miczi.

nézve a legfontosabb és legkimagaslóbb érdek azonban a béke biztosítása, melyet Németország, Oroszország és Ausztria-Magyarország egyesült akarata ellen senki sem képes tartósan veszélyeztetni.

I. Ferenc József császár és király utazása udvariassági cselekmény ugyan — írja a „Pester Correspondenz” — de kiváló módon mégis értékesnek van szentelve és az egész világrészre nézve a legnagyobb megnyugtató, hogy királyunk őszinte békeszeretét oly komolyan és céltudatosan munkálkodni tudjuk.

Török-görög háború.

A matii török győzelem után.

Alig van egy hete, hogy Törökország a háborút megüzente sim az ápr. 26-iki eszta Matinál, mely észak-nyugotra fekszik Tirnávótól, körülbelül már eldöntötte, hogy ki marad a győztes.

A trónörökös, a görög hadvezér, szétszórt csapatával a legrendetlenebb futásban menekült a Larissától délre eső Pharsalosba s miként Athénbe jelentette, ott fogja szétvert hadseregét újból koncentrálni. Ha t. i. a törökök erre időt engednek.

A mióta Ghazi Ozman basát a hadsereghez küldték, Edhem pasa — úgy látszik — meggyorsította hadműveletét és előnyomulását, hogy a plewnai oroszoknak ne lehessen alkalmuk a győzelem pálmáját előle elragadni.

A törökök fényesen bebizonyították, hogy a végelgyengülésükről szóló európai közvélemény pusztán balhiten alapszik.

Edhem pasa nagy hadvezéri tehetségének fényes tanúbizonyságát adta, ami Európa összes katonakörökének elismerését vívta ki. A tábornokok, tisztok, legénység hősiességszántással s bámulatra méltó fegyelmet tanusított, harcoltak. Bizonyítja ezt öt pasa hős halála, aki mindig elől volt a csatában s hősiességével emberfölötti erőkifejtésre buzdította katonáit.

A törökök rövid hét nap alatt, dacára az óriási nehézségeknek, melyekkel meg kellett küzdeniük, esoda-dolgokat műveltek.

Görögök veresége.

Konstantinápoly, ápr. 26. A török csapatok áttörték a görögök védelmi vonalát. A görögök a legnagyobb sietséggel kiürítették Larissát, az ott hagyott ágyukat beszőgezve. A törökök öt órai harc után sok zsákmányt, löszert lefoglaltak és Larissát megszállták.

A szultán Edhem pasának kitüntetésekkel küldött.

Athén, ápr. 26. A görög csapatok tegnap a legtöbb helyt vereséget szenvedtek.

Athén, ápr. 26. A görög hadsereg főparancsnoka állásáról lemondott. Utódja Mavrimochalis ezredes lett.

Ipart a székelyföldre.

A székelyvasutak ünnepélyes megnyitására szóló közleményekkel egyidejűleg másik, sokkal rövidebb, de nagyon is jelentős közleményt hoztak a hírlapok ugyancsak a székelyföldről.

„A Romániába kivándorló székelyek száma ijesztő módon emelkedik.” Szomorú hír, — méltó arra, hogy gondolkodóba ejtsen mindenkit, ki ismeri a székelyt, a székelyföldet, hogy aggodalommal töltse el mindenkit, aki tudja, hogy milyen kiváló jelentőséggel bírnak a hazára, hazánk magyarságára a székelyek! A székelyek kivándorlása különben nem újabb keletű mozgalom és már a román vámháború idején kezdett nagyobb mérvet ölteni. — Természetes következménye a tulszaporodásnak és a székelyföld gyenge termőképességének. A gazdálkodás, a földművelés ma már nem nyújt megélhetési módot a székelyföld lakóinak és mert az ipari viszonyok ott még rendkívül silányak, kénytelen a székely nép az önfentartás ösztönétől hajtva, a határon túl kenyeret, boldogulást keresni.

Kérdés már most, vajjon az új vasutvonal, mely egyszersmind első vasutvonala Csikmegyének, változtat-e valamit ezen mostoha viszonyokon, remélhető-e, hogy a közlekedési viszonyok javulása

a székelyföldi ipar föllendülését fogja eredményezni? Minden látnoki erő híján is határozottan mondható, hogy: nem. Az új vasutvonal és a még kiépítésre váró székely vasuthálózat tagadhatatlanul kedvező hatással lesz a székelyföldi ipar fejlődésére, melynek föllendülését azonban csak akkor vehetjük biztosra, ha a külföldi nagytőke érdeklődését hazánk ezen eddig oly méltatlanul elhagyatott vidékei felé tudjuk majd terelni. A modern külföld nagy vállalkozói bizonyára jobban tudnák méltányolni a székelyföld természeti kincseinek óriási halmazát és a székely nép ügyességét, munkakedvét és jellemző élelmességét. — A hatóságok, a kormány, méltatva a székelyföldi ipar föllendülésének fontosságát, végtelen szolgálatot tesznek, úgy a székelyföldnek, mint általában egész hazánknak, ha megteszik a kellő lépéseket arra nézve, hogy a külföldön tudomást szerezzenek arról, hogy meggyszemőnő kezezményekkel akarja a magyar állam előmozdítani, támogatni azon kincsek kiaknázását, melyek nálunk és különösen a székelyföldön parlagon hevernek.

Iparunk egészséges, fejlődésképes ipari ágak létesítése kiváltképen a székelyföldön ma már nem egyes vidékek „helyiérdekü” kérdése. Ez ma már nemzeti ügy, mely halasztást nem tűr, ha csak azt nem akarjuk, hogy hazánk gazdasági tekintélye és a magyarság kérdése hatalmasan veszélyes esorbát ne szenvedjen. — A magyar faj hatalmas termelő képességét nem szabad kihasználhatatlanul hagyni, gazdasági és népesedési viszonyaink emelkedését támogatnunk kell, a földművelés fejlődését egészséges iparral segítsük elő és a logmagyarabb gondolkodású lakosság megtartásával, pártolásával egyik legszembetűnőbb ügyünket kell szolgáljunk.

Erre egyedül egészséges ipar szolgálhat csak módot, — egészséges ipar, melynek alapfeltétele a tőke. Hogy az eddigi székelyföldi ipari vállalatok épen (nagyreszt) a tőke hiánya miatt kénytelenek vesztegelni, arra elég példát sorolhatnánk föl. — Ismétlem, a külföldi nagytőke forrásait kell igénybe vennünk, ha azt akarjuk, hogy a székelyföldön egészséges ipar fejlődjék. Ami az osztrákoknak — gazdaságilag — Cseh- és Morvaország, azzá válhatnék a Székelyföld nekünk magyaroknak: a nemzet gazdaságának kuforrásává!

És hogy visszatérjek a székelyek kivándorlására — mit az új vasutvonal épen nem fog így rögtönösen megszüntetni — reá kell mutatnom arra a veszélyre is, mely ezen kivándorlás után a magyarságot is fenyegeti.

Míg ugyanis az Amerikából visszatérő tót atyafi visszatérte után ismét csak tótul és nem angolul beszélget honosaival, addig a Romániából visszatérő székely, ha ugyan egyáltalán visszatér, többnyire románul társalog, mi a Székelyföldön, mely amugy is csak egy magyar sziget a románság tengerében, a magyarságra nézve végzetes hatással lehet.

A kormány, melynek a székelyföldön lentjárt képviselői bizonyára gazdag tapasztalatokat gyűjtöttek és a székelyföldi népképviselők, kik között most már jogászok, gazdák és kereskedők vegyesek vannak — vegyék kezükbe az ügyet és működjenek azzal a buzgósággal, lelkesedéssel, melyet az ügy megérdemel.

Ipart a székelyföldnek — ez legyen jelszavuk! A munkaképes, életrelvő, józan székely nép nem „tanokból” él, nem törődik azzal, vajjon az „állam-szocializmus” vagy az „angol módszer” után — vagy épen Adam Smith, Malthus és Ricardo, Carey, Hagen és Bastiat tanai szerint akarják őket boldogítani, amint azt nemrégiben képviselőházunkban oly hevesen vitatták. A székely nép óhajait, boldogulásának tanait röviden, de találóan fejezte ki az a székely atyafi, kit a vasut megnyitása alkalmából meginterviewoltam.

„Kenyeret, instálom, — kenyeret akarunk, nem vasutat!”

Lovat tenyésztő közönség figyelmébe.

Köztudomására hozom, hogy a vármegyei gazdasági bizottság a folyó évben Kálnok község határára ifj. Bedő Dániel tagján csikólegelt létesít.

Felhívom mindazokat, kik ezen legelőre csikót ohajtanak adni, ezen szándékukat — a legelőre adandó csikók száma, neme és korának megjelölésével

— május hó 5-ig hozzák Kése Lajos megyei állatorvos (lakik Seps-Szentgyörgyön) tudomására.

A bejelentés a folyó évi díj fizetésére kötelező, kivéve, ha bejelentett csikó a felvételnél visszautasítattnék.

Bejelentő elfogadja és aláveti magát ezen felhívásban közzétettnek és megfelelő csikólegelő szabályzatnak.

Miután a felveendő csikók száma 40 darabban lett megállapítva, megjegyzem, hogy a csikók felvétele a bejelentések sorrendje szerint fog történni.

A legelőre 1—3 éves kanca és herélt csikók vétetnek fel. Négy évesek nem fogadtatnak el. Mén-csikók és csikóskancák a legelőről kizáratnak.

A csikók fel- és átvétele május hó 22-én a helyszínen egy bizottság és állatorvos által való megvizsgálás s becsú után fog történni, a mely becsú fog esetleges kártérítés esetén irányadóul szolgálni.

Állatorvosi szemle nélkül soha egyetlen csikó sem vehető fel a legelőre.

Csakis egészséges csikók vehetők fel.

A folyó évi legeltetési időny május hó 22-től a folyó év őszének — az időjárás és legelő állapota tekintetbe vételével, a bizottság által meghatározandó napig tart.

A bejelentés elfogadásáról, valamint ősszel a csikók elvitelének idejéről a csikótulajdonosok lovó-lileg értesítve lesznek.

A csikók részére, mint a múlt év végén kibocsátott előleges hirdetménybe jelezve volt, kellő legelőről, vizről, sóról és esős zord idő esetére fedett helyről, s póttakarmányozásról, felelős pásztoralás s állatorvosi felügyelet, esetleges gyógykezelésről gondoskodva van.

Azon esetben, ha a csikók valamelyike a legeltetési időny alatt gyógykezelést igényelne, a gyógyszer árát tulajdonos a csikók átvételekor megtéríteni köteles.

A gyógykezelés díjtalan.

Egy darab csikó után az egész legeltetési időnyre 12 forint fizetendő, melynek fele a legelőre hozatalkor, másik fele pedig a csikó elvitelétől előtti fizetendő.

A legeltetési díj az átvett csikó után egész időnyre fizetendő, tekintet nélkül, hogy bejelentő igénybe veszi-e egész évi legeltetési jogát.

Időközben elvitt csikó mással pótolható.

Minden tulajdonos a legelőn lévő csikóját bármikor megtekintheti és esetleges észrevételeit ifj. Bedő Dánielnél künn a legelőn elhelyezett panasz-könyvbe bejegyezheti, vagy levél útján alulírott elnökség tudomására hozhatja.

Háromszékvármegye Gazdasági bizottságának Seps-Szentgyörgyön, 1897. évi április hó 22-én tartott üléséből

Potsa József,
főispán-elnök.

Értesítés és felhívás

Háromszékvármegye tanítótestületének tagjaihoz.

Nagyméltóságú Potsa József, főispán ur f. évi 456. számú leiratával arról méltóztatott értesíteni, hogy a kereskedelemügyi Miniszter Ur Ó Nagyméltósága folyó évi július hó 25-től augusztus végéig Kolozs-Monostoron 20 tanító részére egy kósárfonó tanfolyam megtartását engedélyezte.

A tanfolyamon olyan községekben működő tanítók nyernének oktatást az egyszerűbb gazdasági fűzfakosarak és szekérkasok készítésére, hol a talaj fűztermelésre alkalmas; a lakosság a vesszőfonásra, mint házi iparágra rá van utalva, akár kiterjedtebb gyümölcs termelés és exportálás, akár mint némi hasznát ígérő új közkereseti háziipar üzése céljából.

Célba van véve, hogy a tanfolyamon résztvevő tanítók a kósárfonással kapcsolatosan a mezőgazdaság egy fontosabb részéből (pl. állattenyésztés és gondozás, esetleg más rész) a gazdasági insetben egy kursust végig hallgassanak, melyen szélesebb körű ismereteket szerezhetnek, hogy a tél folyamán működésük helyén a gazdaembereket — esetleg az ismétlő iskola után — ez irányban helyes tevékenységre oktathassák.

A résztvevő tanítók a tanfolyamra és visszautazásra ingyen vasuti jegyet és a tanfolyam ideje

alatt a gazd. tanítéletben lakást és teljes internátusszerű ellátást élveznek azzal a kötelezettséggel, hogy a tanfolyam tartama alatt minden igyekezetükkel és teljes buzgalommal a minél teljesebb kiképződésre és gyakorlati munkaképesség elsajátítására töreksszenek.

A tanfolyam végén elméleti és gyakorlati téren a legtöbb eredményt felmutató öt tanító részére egyenként 40—40 frt jutalomdíj kitűzése van tervbe véve.

Felkérem azon kartársaimat, a kik ezen tanfolyamon részt venni ohajtának, hogy legkésőbb május 8-ig nálam jelentkezzenek. Meg vagyok győződve, hogy a keresk. Miniszter Ur Ó Nagyméltóságának ezen kedvezményét, ezen jótétét minél többen igyekezni fognak magok számára biztosítani.

K.-Vásárhelyen, 1897. ápr. 27-én.

M. Székely János,
tanítótestületi elnök.

Ujdonságok.

— **Kinevezések.** A kolozsvári kir. főügyész Merza János igazolvánnyal ellátott m. kir. esendőr őrmestert a csikszeredai kir. ügyészséghez inokká nevezte ki. A kolozsvári kir. főügyész Kendeff Elek csikszeredai kir. ügyészségi inokot az erzsébetvári ügyészséghez helyezte át.

— **Kézdivásárhelyi Pap Mihály alezredes,** az I. esendőrségi kerület parancsnoka, ezredessé nevezetett ki. A hivatalos lap vasárnapi száma közli a kinevezést, melyet nem csupán katonai, de polgári körökben is élénk örömmel üdvözlönek. Pap Mihály ezredes több év óta odaadó munkássággal, nagy erélyvel, kiváló tapintattal vezeti az erdély-részi esendőrségi kerületet és jól kiérdemelt előléptetéséhez a magunk részéről is melegen gratulálunk.

— **Előléptetések.** Ő császári és királyi felsége folyó évi április hó 22-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával 1897. évi május hó 1-ével Deák Árpád és Reiter János m. kir. honv. főhadnagyokat századosokká, dr. Bardocz Gyula segédorvost főorvossá a legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott.

— **Időjárásunk.** Két nap óta tiszta, felhőtlen égről ragyog a tavaszi nap, de azért az áthűlt levegőt lassan melegíti fel. Kedre és szerdára virradó éjszakán erős fagy volt, úgy hogy a víz a szabadban megfagyott. Most már esőre volna szükség, de ez bizonyosan csak május 9-ike körül szokott bekövetkezni, mert ekkor tartja a növegyet majálsát, a mi emberemlékezet óta esőt szokott hozni.

— **Közügylési meghívó.** Az erdélyi gazdasági egylet alapszabályszerű rendes közgyűlését Kolosvárt, 1897. évi május hó 2-án, vasárnap délelőtt 10 órakor fogja saját helyiségében (belközép-utca 11. sz., emelet) megtartani, melyre az egylet t. tagjai tisztelettel meghívtnak.

— **Betörés.** Egy F. M. nevezetű gyümölcs-árus mult hét végén üzleti ügyekben elutazott s midőn 2 nap mulva visszatért, lakását feltörve s kirabolva találta. Mintegy 180 frtnyi készpénzt vittek el a tolvajok. A rendőrség azonnal nyomozni kezdett s a gyanus egyéneknek házkutatást tartott és sikerült a leginkább gyanúsított özv. Kovács A.-né házában a padlásán egy tollas kasba rejtve 10 frtot megtalálni. Ezen gyanuok alapján nevezett aszszonyt és fiát letartóztatták, de váltig tagadták, hogy a pénzről valamit tudnának. Most a törvsnéknél foly a bűnvizsgálat, hova tettesek elkísértettek.

— **Meghívó.** A marosvárhelyi kereskedelmi és iparkamara 1897. évi április hó 30-án (pénteken) délután 3 órakor saját helyiségében teljes-ülést tart. Tárgysorozat: I. Elnöki közlések. II. (1594.) A nagyméltóságú kereskedelemügyi miniszter ur leirata az 1895. évi kamarai jelentésre vonatkozólag. III. (1286.) Ugyanazon miniszter ur leirata, hasonló tárgyban. IV. (1324.) Ugyanazon miniszter ur leirata a kamara 1896. évi zárszámadása tárgyában. V. (1452.) A nagyméltóságú kereskedelemügyi miniszter ur leirata a közszállítások ügyében fölterjesztett javaslatok tárgyában. VI. (1641.) Ugyanazon miniszter ur

leirata, véleményadás iránt, a munkáslakások adómentessége tárgyában. (Az iparosztály véleményve.) VII. (1265.) Ugyanazon miniszter ur leirata, véleményadás iránt, Szászrégen város vásárrendtartási szabályrendelete tárgyában. (A központi bizottság véleményével.) VIII. (1461.) Elnöki jelentés a sepsiszentgyörgy-csikszeredai vasútvonal megnyitásáról. IX. (1483.) A miskolci társkamara átirata egy városi statisztika összeállítás tárgyában a nméltóságú kereskedelmi miniszter urhoz intézett fölterjesztésének pártolása ügyében. (A központi bizottság véleményével.) X. (1501.) A soproni társkamara átirata a czégyjegyzés terén észlelt nehézségek elhárítása tárgyában a nagyméltóságú keresk. miniszter urhoz intézett fölterjesztésének pártolása iránt. (A kereskedelmi osztály véleményével.) XI. (1645.) Jelentés a székely fiuk ipari kiképzése ügyében. XII. (891.) A szakköznevelési bizottság véleményes jelentése az ipari szeszgyárak érdekeinek megvédése ügyében a nagyméltóságú keresk. miniszter urhoz teendő fölterjesztés tárgyában. XIII. (1273.) Székelyudvarhely város megkeresése, véleményadás iránt, a székelyudvarhelyi kerületi betegsegélyző pénztár átlagos napibéreinek megváltoztatása tárgyában. (A központi bizottság véleményével.) XIV. (1522.) A m. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetőségének válaszirata a marosvásárhelyi szállító hivatal létesítése tárgyában. XV. (1631.) A sepsiszentgyörgyi kereskedő társulat megkeresése az ottani postahivatal számlyezetének szaporítása tárgyában. XVI. (1646.) Bizottság kiküldése a szerkesztendő 1896. évi jelentés megvizsgálására. XVII. Jelentés az iroda ügyforgalmáról.

— **Rigó Jancsi Oroszországba készül.** Rigó Jancsi Párisból levelet intézett Fehérvármegye alispánjához, melyben az alispánt arra kéri, szerezzen számára a külföldre szóló utlevelet, mert művészi körutrá készül, főképp Oroszországba, hol — úgy mond — ily utlevél feltétlenül szükséges.

— **Marosvásárhelyi kereskedelem és iparkamara** a következő értesítést küldötte megyénk főispánjához: Nagyméltóságú főispán ur! A magánipari műhelyekbe s részint kereskedésekbe beosztott háromszékmenyei fiuk kimutatását van szerencsénk alatt megküldeni, tisztelettel közölve, hogy a beosztott fiuk az összes székely vármegyéből f. é. május hó 8-án indittatnak állomásuk helyére. Tisztelettel felkérjük Nagyméltóságodat, hogy azokat a fiukat, kik Sepsiszentgyörgyhez laknak közelebb a vármegye házához, kik Kézdivásárhelyhez esnek közelebb, az ottani főszolgabíróshoz május hó 8-ára behívtatni méltóztatassék, figyelemztetve a szülőket és gyámokat, hogy fiaikat egy rend tisztességes ruhával és 3—4 pár változóval ellássák, s hogy a fiuk viseltes ruháikat is hozzák magukkal. A szabad vasuti jegyeket és utiköltségeket a kamara pár nappal az indítás előtt Nagyméltóságodhoz s a Kézdivásárhelyi főszolgabíróshoz el fogja küldeni. — Azok a fiuk, kik Budapesten innen eső városokba mennek, utiköltségül egy forintot, a kik Budapesten tul mennek, két forintot kapnak, a szorint, a mint ez a csatló kimutatás jegyzet rovatában ki van tüntetve. — Az utóbbiaknak azért adunk két forintot, mert Budapesten meghálnak s a szállásbért ez összegből maguk fizetik. Az indítás iránt kérjük egy intézkedni, hogy a fiuk Kézdivásárhelyt délután 2 óra 37 perczkor, Sepsiszentgyörgyön pedig 5 óra 28 perczkor a vonatra folszálljanak. A fiukat Kézdivásárhelytől kiindulva Kiss Jenő polgári iskolai tanár fogja kísérni Szegedig. A felvidékre utazókat Segesvártól László Gyula kamarai másodtitkár fogja kísérni. Maros-Vásárhelyt, 1897 április hó 24-én. Tauszik B. Hugó s. k. elnök Sz. Szakáts Péter s. k. titkár.

— **Gazdáink figyelmébe.** A hamburgi kertészeti kiállítás alkalmából június hó 17-én nyílik meg ugyanott egy rendkívül nagyszabású állatkiállítás, melyet a német gazdák országos egyesülete rendez. Ez utóbbi nagyon érdekes lesz és gazdáink ne mulasszák el a kettős alkalmat saját érdekükben is, hogy maguknak a német földbirtokosság haladásáról meggyőződést szerezzenek. Budapestről június hó 16-án különvonat indul Hamburgba, a melyet az államvasutak menetjegyirodája (Budapest Hungária szálloda) rendez.

— **Kirándulás Stockholmra.** Az államvasutak menetjegyirodája, mint értesülünk a nyáron

több rendbeli kirándulást rendez Stockholmra, az ottani kiállítás megtekintésére. A rendkívül érdekesnek ígérkező program legközelebb sajtó alá kerül. Az utazás különvonattal történik Berlinen át, a honnét a társaság az új Sassnitz-Trelleborg-i (négy órai hajó ut) utirányt veszi igénybe. Sassnitz és Trelleborg között rendkívül elegáns hajók közlekednek.

— **Uti-műtárgyak ujjaépítése.** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara az érdekeltok tudomására hozza, hogy Csikvármegye közigazgatási bizottsága a sepsiszentgyörgy-szeredai törvényhatósági ut 68—86. klm. szakaszon lévő 14 drb., továbbá a szeredai-tölgyesi ut 26—66. km. szakaszán lévő 9 drb. műtárgy újra építésére 7306 frt 83 kr., illetőleg 7745 frt 53 kr., összesen 15052 frt 36 kr., erejéig folyó évi május hó 11 napjának d. e. 10 órájára verseny tárgyalást tűzött ki. Ajánlatok 5 százalék bánatpénzzel ellátottan a kitűzött nap d. e. 10 órájáig Csikvármegye m. kir. építészeti hivatalához adandók be, hol a versenytárgyalás is tartatik.

— **Nyilvános köszönet.** Mindazon közeli és távoli rokonok, kik felejthetetlen nőm halála alkalmával a kegyelet adóját leróni s ez által sajtó szíven enyhíteni; valamint mindazok, kik a temetésen részt venni szivesek voltak, fogadják a helyről is bánatos szívem legmélyebb köszönetét. Kézdi-Vásárhelyt, 1897. Ápril 28-án. Jancsó Gyula.

— **A közönség figyelmébe.** A tavasz nyíltaival, midőn mindenki siet megszűkségletét beszerezni, mint a megelőző években tettük, úgy most sem mulasztjuk el a közönség figyelmét felhívni a Mauthner Ödön magkereskedésére, mely egyedül képes olcsó, feltétlenül csiraképes, dus virányt hozó virág- és veteménymagvakat szolgáltatni. Több évi saját tapasztalatainkból indulva ki, jó lélekkel ajánjuk ezen czeget mindenkinek.

Közzgazdaság.

A gyümölcsfák trágyázása.

A gyümölcsfák ápolási munkálatai között esőkel jelentőséggel bír azok trágyázása.

Tudvalevő, hogy a talaj tápanyagkészlete évről-évre fogy, a mit a növény megérez és mindjárt silányabb fejlődést mutat. — Hogy ezt a silányabb fejlődést, elkerülhessük, okvetlen szükséges a talaj tápanyagát mesterséges uton pótolni trágyázással. — E trágyázásra a gyümölcsfák annyival is inkább rászorulnak, mert egyszer elfoglalt helyöket hosszú évek során át kénytelenek megőrizni, s így végtére annyira kiapasztják tápanyagforrásukat, hogy gyümölcsöt érlelni tápanyag visszapótlás nélkül nem lenének képesek.

A tápanyag visszapótlásra használhatunk gyümölcsöseinkben istálló trágyát, trágyalevet, komposztot és mesterséges trágyát.

Utóbbival a talajt egyoldalulag javítjuk, míg előbbieket mint teljes trágyák szerepelnek, vagyis mint olyanok, melyek többé-kevésbé valamennyi növényi tápszert tartalmaznak s egyuttal részben a talaj fizikai tulajdonságait is módosítják.

Az istálló-trágya jó eredményt csak akkor nyújthat, ha a különböző gazdasági haszonállatok trágyáját nem külön-külön adjuk, hanem együttesen kezelve juttatjuk a talajba. Nem szabad tehát pl. lótrágyát vagy szarvasmarha trágyát egyedül használni, mert az különböző betegségeknek lehet előidézője. — A trágyát inkább gyakran adjuk, de egyszerre nem sokat és lehetőleg érettet; nem szabad azt a talaj mélyebb rétegeibe ásni, mert káros következményü lehet. — Összel hordjuk ki és pedig oly módon, hogy a korona terjedelméhez képest a fa aljára elterejtjük az eső és hóvíz által való kilugozás czéljából, s tavasszal sekélyen a talajba hozzuk.

Ha trágyalevet használunk, akkor vagy a fa töve körül üttünk egy erős vas lyukasztóval 50—60 cm. mély lyukat, s ebbe öntjük a trágyalét, vagy pedig egyszerűen elöntjük a fa alatt, vagy pedig annak befogadására alagesőveket helyezünk el a fa

alján. — A trágyaléből sem szabad egyszerre nagyon sokat és nagyon koncentráltat használni. — Legjobb azt megszakítással alkalmazni részint akkor, midőn tavasszal a nedvkeringés erős, részint, midőn a fa virágzásban van.

Igen jó trágyája a gyümölcsfának a komposzt, mely nem egyéb, mint különböző állati- és növény-hulladékoknak, söpredékeknek, hamunak, koromnak s földnek korhadásba ment keveréke. — Ősszel szoktuk kihordani és vagy egyszerűen elszórni a fa alatt, vagy egyttal alá is kapálni.

Ujabbán mind gyakoribb alkalmazást nyernek gyümölcsöseinkben a foszfortartalmu műtrágyák; — ezek között különösen a szuperfoszfát.

Legtöbbször tavasszal szokták elszórni oly módon, hogy a fa töve körül a földet sekélyen felássák, felporhanyítják s a trágyából 1—2 kg-ot beleszórva, azt a földdel egyenletesen elkeverik, s kis vízzel meglocsolják.

Némely helyen úgy is használják, hogy a fa körül vas lyukasztóval 50—60 cm. mély lyukat ütnek, ebbe késő ősszel hígított trágyalevet öntenek, s hozzá 1/2—1 kgr. szuperfoszfátot vagy Thomas-salakot kevernek.

A káliummon szuperfoszfát szintén hatásosnak bizonyult s ez okból annak alkalmazása ajánlható.

Bármely trágyaszert választunk is, csak óvatosan kell azzal bánni s mérsékelt mennyiségben használni, mert nem minden gyümölcsfa szereti a tápanyag bőséget. — Így pl. a cserecsnye, a barack és a körte nem szereti a sok trágyát, míg ellenben az alma, meggy, szilva többet is eltűr. — Egyébként a mennyiséget illetőleg egyéb körülmények is mérveadók, így pl. a talaj, a fa kora, stb.

Minél soványabb a talaj, minél több akadályba ütközik a gyökér terjeszkedése, minél idősebb a fa: annál többet használhatunk.

G. G.

Nyiltér*.)

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves házi szer ellenállt az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsolésként alkalmazták küszvényénél, csúznál, tagazagatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsolésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házi szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 ft. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban kapható. Főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatossá kell lenni, mert több kisebbbértékű utárat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjeggyel és Richter cégjegyzék nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTADT.

(E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.)

H I R D E T É S E K.

A brassói portland cement-gyár

ajánlja legkitünőbb

* PORTLAND CZEMENTJÉT *

felelősség mellett folyton egyenlő és teljesen megbízható minőségben, bármely vasuti állomáshoz szállítva, a legolcsóbb árban.

Kézdi-Vásárhelyt kapható: K. Csizsár József urnál, S.-Szent-Györgyön: Ferencz Lajos és Csizsár Gyula uraknál.

22 12—48

H I R D E T É S E K

E lap kiadóhivatalában

felvétetnek.

M. kir. államvasutak.

Érvényes 1896. máj. 1-től.

M E N E T R E N D.

BRASSÓ-BUDAPEST.

Keleti vonal.

Érvényes 1896. máj. 1-től

Á l l o m á s o k	Vegyes vonat	Személy- vonat	Gyors- vonat	Á l l o m á s o k	Vegyes vonat	Személy- vonat	Gyors- vonat
Brassó (vendéglő)	{ érk. { ind.	regg. 5.08	este 7.48	d. u. 2.45	Medgyes	ind.	regg 10.55 éjjel 12.45
Botfalva	"	5.39	8.03	"	Kis-Kapus (vend., elág. Szab. felé) { érk. { ind.	11.14 1.01 11.41 1.35	"
Földvár	"	5.58	8.12	"	Tövis (vend., elágazás Arad felé) { érk. { ind.	d. u. 1.29 3.06 1.55 3.38	este 7.59 " 8.06
Mogyorós	"	6.17	8.47	"	Nagy-Enyed	ind.	2.17 3.59
Apáca	"	6.36	9.01	"	Kocsárd (vend., elágazás Maros- Vásárhely felé) { érk. { ind.	2.56 4.33 3.06 4.43	"
Kőpecz	"	6.55	9.19	"	Gyéres (elágazás Torda felé)	{ érk. { ind.	3.37 5.12 3.47 5.18
Agostonfalva	"	7.02	9.25	"	Kolozsvár (vendéglő)	{ érk. { ind.	5.24 regg. 6.45 este 6.13 7.00
Alsó-Rákos	"	7.19	9.41	"	Nagy-Várad (vendéglő)	{ érk. { ind.	8.— 11.17 11.04 d. e. 11.32
Homoród	"	7.45	10.03	"	"	"	2.30 2.37
Kacsa	"	8.02	10.16	"	Budapest	érk.	regg. 5.45 este 8.10 regg. 7.40
Bene	"	8.23	10.36	"			
Erked	"	8.43	10.51	"			
Héjasfalva (elág. Udvarhely felé)	"	9.12	11.16	"			
Segesvár (vendéglő)	{ érk. { ind.	9.35 11.33 9.42 11.40					

Kézdi-Vásárhely—brassói vasut.

Kézdi-Vásárhely	Sz. v.	Sz. v.	V. v.	Brassó	Sz. v.	V. v.	Sz. v.
Imecsfalva	indul reggel	4.56 délelőtt	10.25 délután	2.37	Brassó	ind. reggel	5.20 reggel
Páva-Zabola	5.09	10.38	2.54	Szász-Hermány	5.34	9.09	3.14
Kovácsna	5.22	10.51	3.11	Prázmár	5.53	9.33	3.34
Barátos	5.38	11.08	3.43	Kökös	6.04	9.46	3.45
Nagy-Borosnyó	5.55	11.24	4.08	Uzon	6.15	10.06	3.57
Eresztvény	6.07	11.38	4.27	Kilyen	6.27	10.21	4.09
Sepsi-Szentgyörg	6.24	11.55	4.48	Sepsi-Szentgyörg	6.45	10.49	4.27
Kilyen	6.54	d. u. 12.25	5.28	Eresztvény	7.07	11.17	4.49
Uzon	7.02	12.33	5.38	Nagy-Borosnyó	7.24	11.47	5.07
Kökös	7.15	12.46	5.54	Barátos	7.45	12.16	5.28
Prázmár	7.25	12.56	6.07	Kovácsna	8.08	12.48	5.46
Szász-Hermány	7.45	1.16	6.34	Páva-Zabola	8.19	1.01	5.59
Brassó	8.01	1.32	6.54	Imecsfalva	8.31	1.19	6.03
"	évk. 8.15	1.46	7.12	Kézdi-Vásárhely	évk. 8.45	1.37	este 6.27

Ny. Ifj. Jancsó Mózesnél K.-Vásárhelyen